CZU: 342.57:061.2-053.6:502.131.1

COOPERAREA ORGANIZAȚIILOR DE TINERET ȘI A INSTITUȚIILOR STATULUI PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI UNITATE NAȚIONALĂ

Alexandra COLȚA[90]

ORCID iD:0009-0002-4227-0167
https://doi.org/10.59295/csienu2025.15

Informații despre recenzent:

ROȘCA Ludmila, doctor habilitat în filosofie, cercetător șiințific principal,

Subprogramul: CONsolidarea mecanismelor Socio-Economice și Juridice de asigurare a bunăstării și securității cetățenilor, CONSEJ, 01.05.02. ludmilarosca.com@gmail.com .

Rezumat: *Implicarea activă a tinerilor în procesele de guvernare participativă și în inițiativele de dezvoltare sustenabilă devine tot mai importantă pentru asigurarea progresului socioeconomic și a echității intergeneraționale. Colaborarea dintre generațiile tinere și instituțiile statului nu doar că facilitează implementarea unor politici publice incluzive, dar și stimulează inovarea socială și responsabilizarea civică.*

Tinerii trebuie recunoscuți ca actori strategici în procesul de elaborare și implementare a strategiilor naționale privind sustenabilitatea și coeziunea socială, având potențialul de a contribui la formularea unor soluții inovatoare pentru provocările contemporane, precum tranziția ecologică, transformarea digitală și reducerea disparităților economice. Printr-un parteneriat eficient între instituțiile guvernamentale, organizațiile de tineret și mediul academic, se pot crea mecanisme sustenabile de participare civică, menite să sprijine incluziunea socială și să consolideze identitatea națională în cadrul unei societăți democratice și pluraliste.

Totuși, integrarea tinerilor în procesele decizionale întâmpină numeroase obstacole, inclusiv bariere instituționale, acces limitat la resurse și

90 Doctorandă Universitatea de Stat din Moldova, profesor, Colegiul "Alexei Mateevici" din Chișinău, aalecsandra@mail.ru .

lipsa unor platforme eficiente de consultare. În acest sens, este important ca instituțiile statului să adopte politici de sprijinire a participării tinerilor, să dezvolte programe educaționale axate pe educația civică și sustenabilitate, precum și să faciliteze dezvoltarea leadership-ului tinerilor în contextul guvernării democratice. Prin urmare, cooperarea dintre tineri și instituțiile statului nu este doar un factor de progres social, ci și un mecanism pentru asigurarea stabilității și unității naționale pe termen lung.

Cuvinte cheie: tineri, cooperare instituțională, politici publice, dezvoltare durabilă, coeziune socială, participare civică, inovare socială.

COOPERATION BETWEEN YOUTH AND STATE INSTITUTIONS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND NATIONAL UNITY

Abstract: *The active involvement of young people in participatory governance processes and sustainable development initiatives is becoming increasingly important for ensuring socioeconomic progress and intergenerational equity. The collaboration between younger generations and state institutions not only facilitates the implementation of inclusive public policies but also stimulates social innovation and civic responsibility.*

Young people must be recognized as strategic actors in the formulation and implementation of national strategies for sustainability and social cohesion, as they have the potential to contribute innovative solutions to contemporary challenges such as ecological transition, digital transformation, and economic disparity reduction. Through an effective partnership between governmental institutions, youth organizations, and the academic sector, sustainable civic participation mechanisms can be established to support social inclusion and strengthen national identity within a democratic and pluralistic society.

However, integrating young people into decision-making processes faces numerous challenges, including institutional barriers, limited access to resources, and the absence of effective consultation platforms. In this regard, it is crucial for state institutions to adopt policies that support youth participation, develop educational programs focused on civic education and sustainability, and facilitate youth leadership development within democratic governance. Therefore, cooperation between young people and state institutions is not only a driver of social progress but also a key mechanism for ensuring long-term stability and national unity.

Keywords: youth, institutional cooperation, public policies, sustainable development, social cohesion, civic participation, social innovation.

Introducere

Această lucrare își propune să exploreze, dintr-o perspectivă științifică, formele și mecanismele prin care cooperarea dintre instituțiile statului și organizațiile de tineret poate contribui la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și la consolidarea unității naționale. Analiza se bazează pe cercetări recente, studii de caz și exemple de bune practici.

Implicarea activă a tinerilor în procesele de guvernare participativă și în inițiativele de dezvoltare sustenabilă devine tot mai importantă pentru asigurarea progresului socioeconomic și a echității intergenerașionale. În condițiile unei societăți globalizate și interconectate, tinerii reprezintă nu doar viitorul, ci și prezentul proceselor de transformare socială. Ei aduc idei inovatoare, energie, dar și un angajament crescut față de valorile democratice și de sustenabilitate.

Mai mult, în contextul geopolitic regional, tinerii din Republica Moldova se confruntă cu provocări specifice care le influențează capacitatea de implicare activă. Fenomenul migrației, lipsa oportunităților economice și instabilitatea politică sunt factori care diminuează încrederea tinerilor în instituțiile statului. Totodată, progresele tehnologice oferă tinerilor instrumente digitale care pot fi utilizate pentru a amplifica vocea lor în spațiul public, facilitând comunicarea directă cu factorii decizionali.

Transformările politice și economice din Republica Moldova, intensificate de parcursul european și angajamentele internaționale, solicită o implicare activă a tuturor actorilor sociali în promovarea dezvoltării durabile și coeziunii naționale. În acest context, tinerii joacă un rol strategic, constituind resursă-cheie pentru inovație, solidaritate și schimbare. Organizarea acestora în structuri formale sau informale, în organizații de tineret și consilii, este importantă pentru consolidarea unei societăți participative și democratice. La fel de importantă este deschiderea instituțiilor statului către dialog și parteneriate sustenabile cu tinerii, în vederea asigurării incluziunii, egalității și rezilienței comunităților.

Conceptul de participare a tinerilor în viața publică are rădăcini în teoriile democrației participative, care susțin că implicarea cetățenilor în procesul decizional conduce la legitimitate democratică, transparență și responsabilitate instituțională. Potrivit lui Habermas, spațiul public este locul

în care cetățenii discută liber despre problemele societății, iar includerea tinerilor în acest dialog este importantă pentru un echilibru intergenerațional al puterii.

Participarea tinerilor se bazează pe trei piloni fundamentali: accesul la informație, oportunități egale de implicare și recunoașterea voinței tinerilor ca fiind relevantă pentru politicile publice. Teoriile participării clasifică implicarea tinerilor pe o scară de la manipulare la control real asupra deciziilor.

Cooperarea instituțională este definită ca o interacțiune formală și informală între diferiți actori (publici și privați) în vederea realizării unor obiective comune. În cazul de față, obiectivul este co-crearea unor politici publice sustenabile și echitabile, în care tinerii joacă un rol de bază.

Tinerii contribuie activ la realizarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, implicându-se în multiple domenii precum protecția mediului, incluziunea socială, echitatea economică și participarea democratică. Organizațiile de tineret inițiază proiecte comunitare, campanii de sensibilizare, activități de voluntariat și inovații tehnologice care vizează problemele sociale și de mediu [5].

În domeniul educației, tinerii inițiază proiecte care promovează sustenabilitatea prin ateliere de reciclare, acțiuni de ecologizare și campanii de conștientizare privind schimbările climatice. În tehnologie, aceștia dezvoltă aplicații mobile pentru optimizarea consumului de energie sau pentru promovarea transportului ecologic. Mai mult, în sfera antreprenoriatului social, tot mai mulți tineri creează afaceri cu impact social și de mediu, contribuind astfel la economia circulară și la reducerea poluării.

Toate aceste inițiative demonstrează că tinerii nu doar cer acțiuni concrete, ci și le implementează. Aceștia devin promotori ai unor schimbări sistemice, iar sprijinul instituțional este fundamental pentru multiplicarea acestor inițiative.

Colaborarea dintre instituțiile statului și organizațiile de tineret în Republica Moldova reprezintă un element de bază în dezvoltarea politicilor publice eficiente și incluzive, direcționate spre susținerea participării active a tinerilor la viața socială, economică și politică a țării. Conform cadrului legislativ actual, stabilit prin Legea nr. 215 din 29 iulie 2016 privind tineretul, autoritățile publice sunt obligate să implice activ organizațiile de tineret în procesul decizional și să faciliteze implementarea inițiativelor ce vizează dezvoltarea durabilă și coeziunea socială [11].

Gestionarea și dezvoltarea politicilor de tineret în Republica Moldova implică mai multe instituții publice, fiecare având competențe și atribuții clar definite prin cadrul legislativ național, în special Legea nr. 215/2016 privind tineretul.

Ministerul Educației și Cercetării este organul central de specialitate al administrației publice responsabil pentru elaborarea și promovarea politicii naționale în domeniul tineretului. Acesta stabilește orientările strategice, asigură colaborarea intersectorială, creează condiții pentru participarea activă a tinerilor și dezvoltă cadrul legislativ și normativ relevant. Ministerul colaborează activ cu organizațiile de tineret, oferă sprijin financiar structurilor necomerciale prin concursuri de proiecte și susține participarea tinerilor în programe și activități regionale, europene și internaționale.

Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret funcționează în subordinea ministerului Educației și Cercetării, având rolul de implementare și monitorizare directă a politicilor și programelor de tineret. Agenția oferă asistență logistică și metodologică autorităților locale, coordonează formarea profesională a lucrătorilor din domeniul tineretului, evaluează eficiența programelor în baza unor indicatori clari de performanță și dezvoltă noi inițiative în funcție de necesitățile reale ale tinerilor. De asemenea, Agenția dezvoltă standarde naționale de calitate pentru serviciile adresate tinerilor și monitorizează structurile care oferă aceste servicii, contribuind astfel la creșterea calității serviciilor oferite.

Comisiile pentru politicile de tineret, create la nivel central și local, au un rol consultativ și funcționează pe baza principiului parității între reprezentanții autorităților publice și ai sectorului neguvernamental. Aceste comisii facilitează elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor de tineret, contribuind prin recomandări la optimizarea intervențiilor în domeniul tineretului.

Autoritățile administrației publice locale au responsabilitatea implementării politicilor naționale în teritoriu, prin susținerea organizațiilor și instituțiilor locale de tineret. Acestea administrează fonduri locale pentru susținerea proiectelor de tineret, înființează și finanțează centre de tineret, stimulează implicarea tinerilor în procese decizionale locale și colaborează cu organizațiile și structurile de tineret. De asemenea, administrațiile locale dezvoltă instrumente specifice pentru informarea și participarea activă a tinerilor, promovarea voluntariatului și facilitarea colaborării dintre tineri și agenții economici locali.

Centrele de tineret, considerate servicii publice esențiale, asigură informarea, orientarea profesională, consilierea și educația non-formală a tinerilor. Aceste centre sunt dezvoltate și susținute financiar fie autonom, fie prin colaborări între autoritățile locale și diverse structuri naționale sau internaționale. Activitatea acestora este reglementată prin standarde clare de calitate aprobate de ministerul de resort, iar ocuparea posturilor de specialiști și manageri este realizată prin proceduri transparente și competitive [11].

Prin implicarea acestor instituții și mecanisme clare de funcționare și cooperare interinstituțională, Republica Moldova își propune să creeze condițiile necesare dezvoltării armonioase și participării active a tinerilor în viața societății, contribuind astfel la o societate echitabilă, incluzivă și democratică. Consolidarea parteneriatului dintre instituțiile statului și organizațiile de tineret nu este doar o necesitate operațională, ci o premisă importantă pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și coeziune socială. Doar prin politici coerente, dialog permanent și mecanisme funcționale de colaborare interinstituțională se poate asigura integrarea deplină a tinerilor în toate dimensiunile vieții publice, consolidând astfel unitatea națională și reziliența democratică a statului.

În Republica Moldova, participarea tinerilor în viața socială, politică și culturală este facilitată și susținută prin intermediul structurilor necomerciale specializate în activități dedicate acestui segment al populației. Aceste structuri includ organizațiile de tineret, consiliile locale ale tinerilor și structurile neformale de participare, fiecare având un rol distinct și complementar în procesul de dezvoltare și implicare activă a tinerilor.

Organizațiile de tineret reprezintă forme asociative voluntare, în cadrul cărora tinerii își exercită drepturile de asociere și participare. Aceste organizații participă activ la elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor publice destinate tinerilor și colaborează strâns cu autoritățile publice locale și centrale. Ele au dreptul să propună modificări legislative, să desfășoare activități și programe educaționale nonformale și să inițieze parteneriate naționale și internaționale. În plus, organizațiile de tineret contribuie la dezvoltarea competențelor și participării civice a tinerilor prin crearea de centre de dezvoltare și promovarea voluntariatului.

Consiliile locale ale tinerilor sunt structuri reprezentative create la inițiativa tinerilor din comunități locale, cu scopul explicit de a facilita implicarea acestora în procesele decizionale la nivel local și regional. Aceste consilii sunt alese democratic de către tinerii din comunități, funcționează

pe baza unor regulamente aprobate de Ministerul Educației și Cercetării și îndeplinesc roluri specifice precum reprezentarea intereselor tinerilor, identificarea problemelor și necesităților locale ale acestora și propunerea de soluții și proiecte către autoritățile publice. Ele sprijină activități educaționale nonformale și acțiuni voluntare și sunt implicate în monitorizarea și evaluarea activităților destinate tinerilor.

Structurile neformale de participare a tinerilor includ diverse forme de asociere spontană și neinstituționalizată, cum ar fi grupurile de inițiativă, senatele studențești, consiliile elevilor și mass-media dedicate tinerilor. Aceste structuri oferă oportunități flexibile de participare civică și pot interveni activ în viața comunității prin desfășurarea de activități specifice, propuneri adresate autorităților și promovarea intereselor tinerilor. Organizațiile de tineret ale partidelor politice sunt, de asemenea, incluse în această categorie, având capacitatea de a propune modificări de politici și de a influența procesul decizional în beneficiul tinerilor [9].

Astfel, structurile necomerciale de tineret contribuie considerabil la dezvoltarea democratică, participarea activă și formarea competențelor civice ale tinerilor din Republica Moldova, reprezentând un element important în contextul dezvoltării durabile și consolidării unității naționale.

Instituțiile publice sunt persoane juridice create prin acte normative specifice, având scopul principal de a presta servicii publice și a satisface nevoile sociale ale cetățenilor. În contextul colaborării cu tinerii și organizațiile acestora, instituțiile publice, precum ***școlile, bibliotecile, casele de cultură și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)***, sunt evidențiate ca entități importante pentru stabilirea unor relații productive și eficiente.

Printre beneficiile acestei colaborări se numără:

- Promovarea instituțiilor publice în rândul tinerilor.
- Inițiative productive privind organizarea și desfășurarea activităților comune.
- Creșterea încrederii tinerilor în instituțiile publice.
- Sprijin în elaborarea și dezvoltarea serviciilor dedicate tinerilor.
- Consultarea activă a tinerilor pe diverse aspecte relevante pentru ei.
- Asigurarea unui climat pozitiv, bazat pe bună dispoziție, spirit de echipă și schimb de experiență.
- Spații adecvate pentru desfășurarea întâlnirilor și activităților diverse.
- Furnizarea informațiilor specifice în domenii variate de interes pentru

tineri.

- Acces la resurse umane informale și formale, care pot oferi sprijin și ghidare în diferite situații.
- Asigurarea echipamentelor tehnice și materialelor necesare pentru organizarea evenimentelor.
- Facilitarea accesului la diferite categorii de tineri.

Astfel, instituțiile publice joacă un rol de bază în dezvoltarea comunității și a cooperării constructive cu organizațiile și consiliile de tineret, contribuind direct la integrarea și implicarea activă a tinerilor în viața socială și civică [9 p. 69].

Agenții economici constituie parteneri importanți în organizarea activităților majore, cum ar fi festivaluri, concerte, forumuri sau conferințe. Aceștia pot fi structurați în mai multe forme juridice, cum ar fi Întreprinderea Individuală (ÎI), Societatea cu Răspundere Limitată (SRL), Societatea pe Acțiuni (SA), Cooperative, precum și Întreprinderi de Stat sau Municipale.

Pentru a stabili colaborări eficiente cu agenții economici, este necesară o abordare strategică și pregătită în prealabil. Negocierile cu agenții economici trebuie realizate de echipe mici (2-3 persoane), bine informate și pregătite pentru a discuta clar obiectivele evenimentului, contribuțiile exacte ale agenților economici și beneficiile pe care aceștia le vor avea în urma colaborării. Este recomandată furnizarea de materiale informaționale clare despre activități și evenimente, precum și manifestarea unei atitudini politicoase, clare și încrezătoare pe parcursul negocierilor.

Printre recomandări se numără:

- Pregătirea detaliată a echipei.
- Furnizarea de materiale informative despre eveniment și organizație.
- Ascultarea activă și politicosă a interlocutorului.
- Claritatea în comunicare și sprijin reciproc între membrii echipei în timpul negocierilor.
- Exprimarea recunoștinței indiferent de răspunsul primit și asigurarea disponibilității prin datele de contact furnizate.

Asociațiile obștești sunt organizații independente și necomerciale, create voluntar de către persoane fizice sau juridice unite prin interese comune, în scopul promovării drepturilor și intereselor legitime. Acestea includ o gamă largă de organizații precum cele pacifiste, cele dedicate apărării și promovării drepturilor omului, organizații de femei, veterani, persoane cu dizabilități, tineret și copii, precum și societăți științifice, ecologiste, sportive și culturale.

Colaborarea între Consiliile Locale ale Tinerilor (CLT) și asociațiile obștești trebuie să se bazeze pe principiul beneficiului reciproc, fiind important ca ambele părți să aibă clar definite drepturile și responsabilitățile în cadrul parteneriatului. Comunicarea eficientă, rezolvarea amiabilă a conflictelor și promovarea voluntariatului și a drepturilor tinerilor sunt fundamentale pentru o colaborare frumoasă.

Aspectele importante ale acestei colaborări includ:

- Menționarea reciprocă în materialele informative privind activitățile comune și promovarea imaginii ambelor părți.
- Respectarea termenelor limită și clarificarea responsabilităților fiecărei părți.
- Crearea unui mediu favorabil dezvoltării tinerilor și soluționării problemelor cu care aceștia se confruntă.

Aceste colaborări contribuie semnificativ la dezvoltarea comunității și oferă un sprijin esențial în realizarea proiectelor de interes public pentru tineri [9 p. 69].

Cooperarea eficientă între organizațiile de tineret și instituțiile statului se realizează printr-o varietate de forme instituționalizate și informale. Printre mecanismele cele mai funcționale se numără: Consiliile locale și naționale ale tinerilor, rețeaua Centrelor de Tineret coordonate de MECC, grupurile de inițiativă civică și platformele de consultare participativă. Raportul de evaluare a capacităților centrelor de tineret evidențiază importanța parteneriatelor între autoritățile publice locale și OSC pentru implementarea serviciilor de tineret în conformitate cu standardele naționale [1].

Programul de Dezvoltare a OSC 2024–2027 propune dezvoltarea unor platforme de co-creare a politicilor publice, extinderea mecanismelor de contractare a serviciilor sociale și promovarea parteneriatelor între sectorul public și OSC în baza principiilor transparenței și responsabilității mutuale [1].

Totodată, documentele strategice încurajează participarea tinerilor în structuri consultative permanente, cum ar fi Platforma Societății Civile UE–RM, cu scopul de a influența deciziile politice la nivel înalt.

În ciuda progreselor înregistrate, cooperarea dintre stat și organizațiile de tineret este afectată de mai multe obstacole structurale. Printre acestea se numără: lipsa de resurse financiare durabile, capacitățile instituționale reduse ale OSC la nivel local, consultările formale fără impact real și insuficiența mecanismelor de participare incluzivă. Raportul de evaluare a Strategiei de Tineret 2020 menționează faptul că jumătate dintre acțiuni nu

au fost realizate complet, iar implicarea tinerilor în luarea deciziilor a fost limitată la nivel local.

Un alt obstacol îl constituie lipsa culturii dialogului și a încrederii reciproce. Multe autorități locale nu dispun de funcționari specializați în lucru cu tinerii, iar mecanismele de feedback din partea acestora sunt ineficiente. În plus, distribuirea inechitabilă a resurselor între OSC din mediul urban și rural duce la marginalizarea inițiativelor tinerilor din zonele defavorizate [1].

În contextul angajamentului Republicii Moldova față de implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, colaborarea dintre organizațiile de tineret și instituțiile statului este prezentată în Raportul național de progres ODD (2023) ca un element esențial în atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și promovarea coeziunii sociale.

Documentul subliniază că atingerea ODD-urilor nu poate fi realizată doar prin eforturi guvernamentale, ci necesită o abordare participativă, inclusivă și intersectorială, în care organizațiile societății civile, în special cele de tineret, au un rol strategic. Tinerii sunt considerați nu doar beneficiari ai politicilor publice, ci și actori-cheie ai schimbării – implicați activ în acțiuni de mediu, inițiative civice, promovarea egalității și prevenirea violenței.

În mod particular, **ODD 16** („Pace, justiție și instituții eficiente") scoate în evidență necesitatea consolidării capacităților instituționale pentru promovarea statului de drept, incluziunii și prevenirii discriminării. Participarea tinerilor în structuri consultative, consilii locale de tineret și mecanisme de dialog public este încurajată ca mijloc de democratizare și consolidare a unității naționale. Astfel, instituțiile publice sunt îndemnate să creeze oportunități reale pentru consultare, dialog și implicare activă a tinerilor în procesele decizionale, în special la nivel local.

Totodată, **ODD 17** („Parteneriate pentru realizarea obiectivelor") evidențiază importanța cooperării între Guvern și organizațiile de tineret pentru implementarea eficientă a politicilor publice. Raportul menționează că aceste organizații pot contribui la consolidarea dialogului între sectorul public și comunități, prin activități de monitorizare civică, educație pentru dezvoltare durabilă, precum și participare în rețele regionale și internaționale.

Un aspect central evidențiat în raport este nevoia de a integra tinerii în mod transversal în toate dimensiunile Agendei 2030, atât prin educație formală (în parteneriat cu Ministerul Educației), cât și prin inițiative extracurriculare desfășurate de centrele și consiliile de tineret. Educația pentru dezvoltare durabilă, antreprenoriatul verde, implicarea în acțiuni de

protecție a mediului sau promovarea coeziunii culturale sunt domenii în care tinerii pot juca un rol important, dacă sunt sprijiniți corespunzător de instituțiile statului.

Prin urmare, **Raportul ODD 2023** subliniază că viitorul dezvoltării durabile în Republica Moldova depinde în mod direct de calitatea cooperării dintre instituțiile statului și organizațiile de tineret. Această cooperare trebuie consolidată prin mecanisme clare de parteneriat, prin finanțare sustenabilă, dar și prin promovarea participării reale a tinerilor în elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor naționale și locale. În acest mod, se poate asigura nu doar progresul durabil, ci și întărirea unității naționale prin implicare civică, solidaritate intergenerațională și responsabilitate colectivă [6].

Evaluarea implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020 (SNDST 2020) evidențiază că dezvoltarea unui parteneriat activ între stat și sectorul de tineret a fost o componentă centrală în procesul de creare a unui mediu favorabil implicării civice a tinerilor. Strategia a fost construită pe patru piloni majori: participarea tinerilor, servicii pentru tineri, oportunități economice și consolidarea sectorului de tineret – toate acestea vizând și consolidarea coeziunii sociale [8].

Participarea tinerilor a fost identificată ca cea mai amplă și ambițioasă prioritate strategică. Documentul a promovat explicit implicarea organizațiilor de tineret în procesele de luare a deciziilor, elaborarea de politici publice și monitorizarea serviciilor pentru tineri. În acest sens, autoritățile publice centrale și locale au fost încurajate să creeze structuri consultative și să colaboreze cu organizații neguvernamentale și grupuri informale. Totuși, cooperarea efectivă s-a lovit de o serie de provocări: lipsa unui cadru de monitorizare coerent, sustenabilitatea financiară redusă a consiliilor, precum și o participare scăzută a tinerilor din categorii vulnerabile.

Consiliile locale ale tinerilor, considerate instrumente principale ale colaborării dintre tineri și autorități, au fost sprijinite prin reglementări naționale și proiecte pilot. Cu toate acestea, sustenabilitatea lor a fost afectată de lipsa de finanțare, de implicarea discontinuuă a APL-urilor și de lipsa formării continue a membrilor. De asemenea, gradul de participare activă a tinerilor rămâne scăzut – sub 20% din populația tânără fiind implicată în forme de participare civică.

Serviciile de tineret, gestionate în parteneriat de Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret și de centrele locale, s-au dovedit a fi o platformă utilă pentru colaborarea cu ONG-urile. Cu

toate acestea, lipsa standardelor de calitate în serviciile de tineret și schimbările frecvente în structura instituțională a ministerului de resort au afectat stabilitatea și continuitatea acestei colaborări.

Cooperarea internațională, o altă dimensiune evaluată în cadrul strategiei, a fost intensificată prin implicarea organizațiilor de tineret în rețele regionale și europene. Totodată, parteneriatele cu structurile internaționale au facilitat accesul la resurse și bune practici în domeniul dezvoltării durabile și incluziunii sociale.

În ansamblu, evaluarea evidențiază faptul că mecanismele de cooperare dintre instituțiile statului și organizațiile de tineret sunt în curs de consolidare, dar necesită o abordare strategică mai coerentă și sustenabilă. Lipsa unui sistem de indicatori pentru măsurarea participării tinerilor, disparitățile regionale și implicarea slabă a tinerilor cu oportunități reduse constituie bariere majore.

Pentru a spori eficiența cooperării în perspectiva unei dezvoltări durabile și a unității naționale, raportul recomandă:

- crearea unui cadru instituțional de cooperare pe termen lung între APL, MEC și structurile de tineret;
- stabilirea unor indicatori macro pentru participarea tinerilor la nivel național;
- sprijinirea financiară sustenabilă a consiliilor și centrelor de tineret;
- promovarea participării incluzive și a inițiativelor venite din partea grupurilor de tineri marginalizați;
- consolidarea competențelor actorilor implicați (inclusiv prin formări și asistență tehnică) în vederea profesionalizării lucrului de tineret [8].

Pentru ca parteneriatul dintre organizațiile de tineret și instituțiile statului să devină un pilon al dezvoltării durabile și coeziunii sociale în Republica Moldova, este necesară o abordare sistemică, participativă și orientată spre rezultate. În baza documentelor de politici, rapoartelor de evaluare și a bunelor practici identificate, pot fi formulate următoarele recomandări:

Consolidarea cadrului instituțional de colaborare

Este foarte importantă instituționalizarea cooperării dintre organizațiile de tineret și autoritățile publice prin elaborarea unui cadru național de parteneriat, care să definească clar drepturile, responsabilitățile și mecanismele de acțiune comună. Consiliile consultative și comisiile pentru politici de tineret trebuie să includă în mod real reprezentanți ai tinerilor, iar consultarea acestora să devină o etapă obligatorie în procesul decizional.

Creșterea sustenabilității financiare a organizațiilor de tineret

Un impediment major în dezvoltarea sectorului de tineret este lipsa finanțării constante și predictibile. Se recomandă instituirea unui mecanism transparent de finanțare multi-anuală, bazat pe performanță și impact social, precum și susținerea ONG-urilor de tineret pentru atragerea de fonduri externe. Centrele de tineret ar trebui încurajate să dezvolte capacități de autogestiune financiară, păstrând în același timp sprijinul public ca garant al stabilității instituționale.

Profesionalizarea resurselor umane în domeniul tineretului

Formarea continuă a lucrătorilor de tineret, a funcționarilor publici și a liderilor de organizații este esențială pentru cooperare eficientă. Se propune lansarea unui program național de formare în domenii precum guvernanță participativă, educație civică, dezvoltare durabilă și antreprenoriat social. Totodată, este necesară recunoașterea profesională a lucrătorilor de tineret printr-un sistem de certificare și acreditare.

Transparență, monitorizare și participare în procesul decizional

Pentru a construi încredere între stat și societatea civilă de tineret, este vital ca autoritățile să implementeze mecanisme de consultare și evaluare participativă a politicilor. Se recomandă organizarea anuală a unui Forum Național al Tinerilor, în care să fie analizat impactul cooperării, prezentate bune practici și formulate priorități comune. De asemenea, datele statistice despre tineri trebuie colectate și utilizate în mod sistematic în elaborarea politicilor.

Implicarea activă a tinerilor în agendele de dezvoltare durabilă

Organizațiile de tineret trebuie sprijinite să participe activ în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) prin proiecte comunitare, educație pentru mediu, inițiative de incluziune socială și activități de voluntariat. Statul ar trebui să faciliteze accesul acestor organizații la platforme internaționale și să sprijine integrarea dimensiunii de tineret în strategiile de dezvoltare la toate nivelurile.

Armonizarea politicilor naționale cu cele locale

Un alt pas necesar este asigurarea coerenței dintre strategiile naționale și cele locale. Administrațiile publice locale trebuie susținute metodologic și financiar pentru a elabora planuri locale de acțiune pentru tineret, în parteneriat cu organizațiile de tineret. Aceste planuri trebuie să răspundă real nevoilor comunității și să fie aliniate la Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret.

Promovarea unității naționale prin proiecte de coeziune socială

Se recomandă stimularea parteneriatelor între tineri din diverse regiuni ale țării. Proiectele interculturale, schimburile de experiență, taberele de vară, proiectele de educație civică și cele legate de patrimoniu cultural pot juca un rol important în consolidarea identității comune și a sentimentului de apartenență națională [2].

Concluzii

Analiza prezentată în acest articol evidențiază rolul strategic pe care îl joacă cooperarea dintre organizațiile de tineret și instituțiile statului în promovarea dezvoltării durabile și consolidarea unității naționale în Republica Moldova. Într-un context marcat de tranziție democratică, instabilitate economică și presiuni geopolitice, parteneriatul dintre sectorul public și cel de tineret devine un instrument important pentru susținerea coeziunii sociale și a participării civice.

În primul rând, tinerii trebuie recunoscuți nu doar ca beneficiari ai politicilor publice, ci ca actori activi și co-creatori ai acestora. Organizațiile de tineret contribuie semnificativ la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă prin inițiative comunitare, proiecte de educație nonformală, antreprenoriat social și activism civic. Această capacitate de mobilizare trebuie susținută prin politici coerente, sprijin financiar durabil și acces la procesele decizionale.

În al doilea rând, cadrul instituțional actual oferă bazele necesare pentru colaborare, dar persistă provocări legate de fragmentarea competențelor, lipsa standardelor de calitate în serviciile pentru tineret, finanțarea insuficientă și participarea limitată a tinerilor din mediile vulnerabile. Evaluările recente ale politicilor de tineret subliniază nevoia unei viziuni comune, partajate de toți actorii relevanți, care să promoveze echitatea, incluziunea și inovația socială.

În al treilea rând, cooperarea eficientă necesită profesionalizarea resurselor umane implicate în lucrul cu tinerii, armonizarea strategiilor locale cu cele naționale și consolidarea mecanismelor de consultare și monitorizare participativă. Instituțiile statului trebuie să investească în dezvoltarea capacităților organizațiilor de tineret și să creeze platforme stabile pentru dialog și planificare comună.

În concluzie, cooperarea dintre organizațiile de tineret și instituțiile statului contribuie nu doar la eficiența politicilor publice, ci și la consolidarea unei identități naționale bazate pe participare democratică, solidaritate și responsabilitate colectivă. Promovarea parteneriatelor între tinerii din diverse

regiuni și medii socio-culturale este importantă pentru diminuarea diviziunilor interne și afirmarea unei societăți unite, moderne și orientate spre viitor.

Referințe bibliografice :

1. Cancelaria de Stat a Republicii Moldova. (2023). *Program de dezvoltare a organizațiilor societății civile pentru perioada 2024–2027*. Chișinău: Guvernul Republicii Moldova. https://cancelaria.gov.md
2. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD), Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare & Fondul Națiunilor Unite pentru Populație. (2022). *Raport de evaluare a capacităților instituționale ale centrelor de tineret din Republica Moldova*. Chișinău.
3. Comitetul Economic și Social European. (2022). *Rezoluție privind integrarea dimensiunii de tineret în politicile UE*. *JO C 184/5* — susține argumentul privind recunoașterea tinerilor ca actori în politicile publice.
4. European Commission. (2018). *EU Youth Strategy 2019–2027*. *Official Journal of the EU*, C 456 — contextualizează cooperarea internațională și politicile europene de tineret.
5. Guvernul Republicii Moldova. (2022). *Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”*. https://gov.md — menționată în secțiunea privind contextul politic al dezvoltării durabile.
6. Guvernul Republicii Moldova. (2023). *Raport de progres privind implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă în Republica Moldova*. Chișinău: Cancelaria de Stat. https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/raport_de_progres_odd_2023_vf_15_09_2023_final.pdf — citat în analiza implicării tinerilor în ODD.
7. Ministerul Educației și Cercetării. (2023). *Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030”*. https://mecc.gov.md — referință principală în secțiunea despre rolul MECC și direcții strategice.
8. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. (2020). *Raport de evaluare finală a Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020*. Chișinău: MECC. https://mecc.gov.md/sites/default/files/raport_evaluare_finala_sndst_2020.pdf — baza pentru concluziile despre implementarea politicilor de tineret.
9. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. (2020). *Ghidul tânărului consilier*. Chișinău. Disponibil la: https://tineret.md
10. Organizația Națiunilor Unite. (2022). *Cadrul de Cooperare pentru Dezvoltare Durabilă 2023–2027*. https://moldova.un.org — utilizată în argumentarea implicării intersectoriale pentru ODD.
11. Parlamentul Republicii Moldova. (2016). *Legea cu privire la tineret nr. 215/2016*. *Monitorul Oficial*, nr. 315–328.

Date despre autor:

COLȚA Alexandra este doctorandă la Universitatea de Stat din Mol-dova și profesor cu o experiență de peste 10 ani în domeniul învățămân-tului profesional tehnic. Tema sa de cercetare vizează implicarea tinerilor în procesul decizional ca factor al dezvoltării durabile a societății contem-porane. A elaborat ghiduri educaționale și a activat ca mentor în proiecte naționale și internaționale dedicate participării civice, educației pentru sănătate și utilizării tehnologiei în procesul didactic.